

Klima- og miljødepartementet

Deres ref.: 24/3557
Deres dato 01.10.2024
Vår ref.: TKH/JCG/ITW/Klimamål
2035
Vår dato 17.12.2024

NHF's innspill til regjeringens forslag til endring av klimaloven

Norsk Hydrogenforum (NHF) takker for muligheten til å gi innspill på hva Norges nye klimamål for 2035 bør være, og hvordan målet bør utformes.

NHF er den nasjonale bransjeforeningen for hydrogen og representerer store og viktige deler av industrien, kraftbransjen, transportsektoren og forsknings- og utdanningsmiljøene i Norge. NHF er også sekretariat for «Fylkesnettverket», et hydrogennettverk der fylkeskommunene og kommunene Oslo, Trondheim, Porsgrunn, Bodø, Berlevåg, Kvinesdal, Kristiansand og Hitra deltar.

Hydrogen vil bidra til betydelige utslippskutt

Hydrogen og hydrogenbaserte derivater som ammoniakk, metanol og andre syntetiske drivstoff spiller sammen med flere klimaløsninger en sentral rolle i omstillingen av norsk og global økonomi mot lavutslippssamfunnet. Hydrogen bidrar i dag til viktige utslippskutt i norsk industri, skipsfart, tungtransport og anleggsvirksomhet, og hydrogen er relevant for hele åtte av de 15 tiltakene som Miljødirektoratet forventer vil gi de største utslippskuttene mot 2035.

Norge har komparative fortrinn og allerede en sterk posisjon i den globale verdikjeden for hydrogen. Potensialet for ytterligere verdiskaping er betydelig. Globalt foregår det en storstilt satsing på ny hydrogenteknologi, ledet an av EU, USA og Kina. Sen omstilling av den norske økonomien kan derfor redusere norsk teknologilederskap og industriell konkurransekraft. For å realisere potensialet for verdiskaping, investeringer i ny industri og videreføring av arbeidsplasser i eksisterende industri er det viktig at norske myndigheter fører en kraftfull klimapolitikk, med tydelige ambisjoner og virkemidler som gir forutsigbarhet og langsiktighet for aktørene som skal gjennomføre omstillingen i praksis.

Den største utfordringen hittil er ikke mangel på ambisiøse mål i klimapolitikken, men at det ikke gjennomføres kraftfulle nok tiltak for å nå målene. NHF henviser under til at

*Klimakontrollen*¹ anslår at vi kan nå dagens omstillingsmål i 2035, som er to år tidligere enn tidligere anslått. Det er bra, men samtidig er det 5 år for sent. I tillegg til å sette et ambisiøst mål for 2035 er det helt avgjørende at myndighetene viser tydelig politisk lederskap og blir enige om en kraftfull politikk for at målet skal nås.

NHF mener:

- Norge bør melde inn et overordnet mål i henhold til Miljødirektoratets anbefaling om minst 80 % utslippsreduksjoner sammenlignet med 1990.
- Norge bør sikre omstilling nasjonalt ved å etablere et delmål på 60 %.
- Klimamålet må gjennomføres i samarbeid med EU.
- Høyt ambisjonsnivå gir raske kostnadsreduksjoner.

Miljødirektoratets anbefalinger bør legges til grunn for ambisjonsnivå

NHF mener at målet som Norge skal melde inn for 2035 må gi betydelig progresjon fra eksisterende mål for 2030, og reflektere landets høyest mulige ambisjon i henhold til Parisavtalen. Det innebærer at Norge melder inn et mål for utslippsreduksjoner i øvre sjikt av det departementet skisserer. Målet bør altså være i henhold til Miljødirektoratets anbefaling om minst 80 % utslippsreduksjoner sammenlignet med 1990. Dette målet bør kunne oppfylles nasjonalt i kombinasjon med fleksibilitet, hovedsakelig gjennom samarbeid med EU, men bruk av Parisavtalens artikkel 6 bør også være mulig.

Departementet påpeker i høringsnotatet at et lavt mål og lite stramme virkemidler kan medføre kostnader i form av tapte inntekter blant annet knyttet til eksport av utslippsfri teknologi og produkter med lavt karbonfotavtrykk. NHF mener dette med sikkerhet vil medføre kostnader i form av færre investeringer i ny teknologi og redusert konkurransekraft for norske bedrifter. Norge har komparative fortrinn innen en rekke sentrale klimateknologier, men det er ingen selvfølge at fortrinnet opprettholdes. Globalt foregår det nå et storstilt industrielt kappløp. For at den norske hydrogennæringen skal kunne opprettholde sin konkurransekraft er det avgjørende at tempoet i omstillingen økes. En ambisiøs klimapolitikk som gir betydelig progresjon sammenlignet med dagens målsettinger og virkemidler er derfor en forutsetning for at vi lykkes.

Som Klimautvalget påpeker, er tidsdimensjonen ved politikkvedtak vesentlig: «En sen og brå tilstramming av klimapolitikken vil kunne rokke ved de forutsetningene som lå til grunn for ulike investeringsbeslutninger og føre til store verdiendringer på ulike typer eiendeler.» Vi ser allerede eksempler i Europa på at forsinket omstilling i sektorer som bilindustri gir strukturelle utfordringer for sentrale nasjonale økonomier, og for europeisk økonomi som helhet. For Norge som energinasjon er årene frem mot 2035 av særlig viktighet, da det er denne

¹ ZERO, [Fortsatt for treigt: Regjeringens klimamål for 2030 kan nås i 2035](#), 09.12.2024.

tidsperioden som vil legge rammene for hvilke land og regioner som tar en ledende posisjon som energi- og teknologileverandør frem mot 2050.

NHF mener derfor at fordelene ved å gjennomføre en «brå» og «tidlig» tilstramming av klimapolitikken er større enn kostnadene, og målet for 2035 må gjenspeile dette.

Norsk næringsliv må få forutsigbarhet til å gjennomføre nasjonal omstilling

Selv om muligheten for å utnytte fleksibilitet gjennom kvotekjøp er viktig, er et annet viktig prinsipp at næringslivet gis forutsigbarhet om hvor vi skal. Kostnader påløper også når det skapes usikkerhet rundt eksisterende politiske ambisjoner eller virkemiddelbruk for å nå disse, og kvotekjøp som virkemiddel må ikke brukes i slik skala og utstrekning at de erstatter eller forsinker viktige nasjonale klimatiltak. Som Klimautvalget har påpekt, kan muligheten til å kjøpe utslippsreduksjoner i andre land gi stivhengighet som gjør omstillingen i Norge dyrere på et senere tidspunkt. For å minimere denne risikoen, mener NHF at Norge bør ha et delmål som sikrer at omstilling gjennomføres også nasjonalt.

I lys av ny klimapolitikk i grønn bok og avtalen med SV om statsbudsjettet for 2025 anslår ZERO, Skift og PwC i deres siste oppdatering av *Klimakontrollen* at regjeringens eksisterende omstillingsmål om 55 % utslippskutt i 2030 kan nås i 2035. Det er *to år tidligere* enn hva som var anslått i samme oppdatering i desember 2023. Et styrket klimamål koblet med ytterligere styrking av virkemidler vil bidra til at denne utviklingen akselereres mot 2035.

For å reflektere landets høyest mulige ambisjon, må et nasjonalt delmål dermed ha et enda høyere ambisjonsnivå. I likhet med det overordnede målet, må Miljødirektoratets anbefaling være førende. Norge bør melde inn at nasjonale utslipp skal reduseres med minst 60 % sammenlignet med 1990.

Klimamålet må gjennomføres i samarbeid med EU

Det er mest hensiktsmessig og kostnadseffektivt å videreføre og fordype eksisterende klimasamarbeid med EU. Det innebærer ikke bare å oppdatere avtalen om felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen i Parisavtalen. Det innebærer også at norsk næringsliv får forutsigbare rammebetingelser gjennom å delta fullt ut i EØS og EUs øvrige klima- og energisamarbeid. Eksempelvis bør Norge delta i utvidet kvotesystem for veitransport, bygg og øvrig industri som hittil ikke har vært kvotepliktig (ETS 2), i karbongrensejusteringsmekanismen (CBAM) og Net Zero Industry Act (NZIA).

Muligheten for å konkurrere på like vilkår reduseres når Norge står utenfor viktig klimaregelverk. Sen implementering av regelverk på klima- og energiområdet skaper usikkerhet og forsinker investeringer i klimatiltak. For eksempel har Norge fremdeles ikke gjennomført fornybardirektivet av 2018. Uten gjennomføring av dette direktivet vil ikke norske hydrogenprodusenter kunne sertifisere sine produkter, og heller ikke ha tilgang til

unionsdatabasen for bærekraftige drivstoff. Dermed vil ikke hydrogenbrukere kunne godskrive sine utslippsreduksjoner i EUs kvotesystem (ETS). Dette gir en betydelig konkurranseulempe både for hydrogennæringen og andre næringsaktører som skal ta i bruk hydrogen for å redusere sine utslipp. På samme måte må produsenter av lavkarbon-hydrogen ha mulighet til sertifisering i henhold til hydrogen- og avkarboniseringspakken av gassmarkedet. Annet viktig regelverk som raskt må gjennomføres i norsk rett er FuelEU Maritime, RefuelEU Aviation og AFIR.

Departementet skriver i høringsnotatet at regjeringen er åpen for et fortsatt klimasamarbeid med EU, men at dette vil avhenge av innretningen på fremtidig EU-regelverk. Eldring-utvalget om utvikling og erfaring med EØS-avtalen er tydelig på at det er viktig å være tidlig ute for å påvirke EUs politikktutforming og forvaltningen av EØS-regelverket. Med fastsettelsen av klimamål for 2035 har regjeringen en god mulighet til å følge utvalgets anbefaling og gå tidlig i dialog med EU om hvordan klimaforpliktelsene skal nås.

Høyt ambisjonsnivå gir raske kostnadsreduksjoner

Departementet henviser i høringsnotatet til IEA, som peker på at utbredelsen av teknologier for alternative energibærere og karbonfangst og -lagring først vil skyte fart på 2030-tallet, gitt økt global innsats. Helt riktig påpekes det at utbredelsen av slike teknologier blir begrenset og kostnadene forblir høye uten global innsats. NHF vil i denne sammenheng påpeke at den globale innsatsen for å skalere opp hydrogen i aller høyeste grad er i gang.

62 land, tilsvarende over 80 % av globale energirelaterte CO₂-utslipp, har etablert hydrogenstrategier eller -veikart.² På tross av at de siste årene har vært preget av uro i leveransekjeder, inflasjon og økende renter, uvisshet rundt regulatoriske rammebetingelser og støtteordninger, økt proteksjonisme og krig, er det globale hydrogenmarkedet i sterk vekst. De siste fire årene har det vært en syvdobling av prosjekter som har tatt investeringsbeslutning. Hydrogenprosjekter som har nådd investeringsbeslutning har økt fra 10 milliarder amerikanske dollar (USD) i 2020 til 75 milliarder USD i 2024. Annonserte investeringer frem til 2030 er 680 milliarder USD.³ Sammen med USA og Kina konkurrerer EU om å ta den industrielle ledertrøyen i utviklingen av hydrogenøkonomien. Andre land med storstilte industrielle satsinger er Sør-Korea og Japan. En rekke land er i ferd med å utvikle produksjon av hydrogen for eksport til EU, blant dem: Canada, India, Australia, MENA-regionen, Chile, Brasil, Namibia, Sør-Afrika og Storbritannia.

Manglende forutsigbarhet er en betydelig barriere for at bruk av hydrogen kan skaleres opp i det tempoet som er nødvendig for å nå nasjonale og internasjonale klimaambisjoner. Flere

² Center on Global Energy Policy (Columbia University), [National Hydrogen Strategies and Roadmap Tracker](#), 14.10.2024.

³ Hydrogen.no, [Økte hydrogeninvesteringer, men forsinkede prosesser](#), 07.10.2024.

rapporter, inkludert IEAs *Global Hydrogen Review 2024*,⁴ peker på at oppskaleringen av hydrogen som klimaløsning forsinkes av uklarhet rundt utvikling og gjennomføring av regelverk og støtteordninger. Et ambisiøst klimamål og virkemidler som bygger opp under målet vil gi forutsigbarheten som næringslivet trenger for å ta investeringsbeslutning. Det vil igjen gi raske kostnadsreduksjoner i alle deler av verdikjeden for hydrogen, fra produksjon til distribusjon, lagring og bruk.

Departementet vurderer i høringsnotatet det som krevende å finne riktig timing for gjennomføring av klimatiltak, både i lys av risiko for at løsninger som ikke er hensiktsmessige blir tatt i bruk og at tiltakene blir unødvendig kostbare. NHF har forståelse for at regjeringen ønsker å unngå å gjennomføre tiltak for tidlig, men vi mener at kostnadene vil bli høyere dersom det meldes inn et klimamål i nedre sjikt av det departementet skisserer som mulig innenfor rammene av Parisavtalen. Høye kostnader i den innledende fasen oppveies av mulighet for å utvikle ny industri, videreutvikle eksisterende industri og sikre konkurransekraft gjennom videreføring av Norges rolle som energinasjon i lavutslippssamfunnet.

Vi håper våre innspill er nyttige i det videre arbeidet.

Vennlig hilsen
Norsk Hydrogenforum

Ingebjørg Telnes Wilhelmsen
Generalsekretær

Tor Kristian Haldorsen
Myndighetskontakt og internasjonalt samarbeid

⁴ IEA, [Global Hydrogen Review 2024](#), oktober 2024.